

Digitaal Toegankelijk

WCAG 2.1AA Toegankelijkheidsonderzoek

Kengetallen.advocatenorde.nl

Organisatie

Nederlandse Orde van Advocaten

Datum

28-02-2024

Onderzoeker

Manon van Keulen

Website

kengetallen.advocatenorde.nl

WCAG

WCAG 2.1 A

Digitaal Toegankelijk, 28 februari 2024

Dit onderzoek is gedaan in opdracht van de Nederlandse Orde van Advocaten. Het onderzoek is met zoveel mogelijk zorgvuldigheid gedaan. Mocht je vragen en/of suggesties hebben, dan kun je altijd contact met ons opnemen.

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Voorwoord	9
1. Managementsamenvatting	10
2. Inleiding	12
2.1 Wat is er onderzocht?.....	13
Organisatie.....	13
Uitvoerdatum van onderzoek.....	13
Scope van het onderzoek	13
Taal van de website	13
Onderzocht op	13
Aantal type pagina's	13
Tools die zijn gebruikt.....	13
3. Het onderzoek	14
3.1 Welke pagina's zijn onderdeel van de steekproef?	14
3.2 Op welke systemen hebben wij getest?	15
3.3 Welke technieken worden gebruikt door de site?	15

3.4	Basisniveau van toegankelijkheidsondersteuning.....	15
4.	Resultaten en aanbevolen acties	16
	Principe 1: Waarneembaar	17
	Richtlijn 1.1 Tekstalternatieven.....	17
	1.1.1 Niet-tekstuele content.....	17
	Bevindingen:.....	17
	Richtlijn 1.2 Op tijd gebaseerde media	19
	1.2.1 Louter-geluid en louter-videobeeld (vooraf opgenomen)	19
	1.2.2 Ondertitels voor doven en slechthorenden (vooraf opgenomen)	20
	1.2.3 Audiodescriptie of media-alternatief (vooraf opgenomen)	21
	1.2.4 Ondertitels voor doven en slechthorenden (live).....	22
	1.2.5 Audiodescriptie (vooraf opgenomen).....	23
	Richtlijn 1.3 Aanpasbaar	24
	1.3.1 Info en relaties	24
	Bevindingen:.....	24
	1.3.2 Betekenisvolle volgorde.....	28
	Bevindingen:.....	28
	1.3.3 Zintuiglijke eigenschappen	29

Bevindingen:.....	29
1.3.4 Weergavestand	31
1.3.5 Identificeer het doel van de input	32
Bevindingen:.....	32
Richtlijn 1.4 Onderscheidbaar	33
1.4.1 Gebruik van kleur	33
Bevindingen:.....	33
1.4.2 Geluidsbediening	35
1.4.3 Contrast (minimum).....	36
Bevindingen:.....	36
1.4.4 Herschalen van tekst.....	37
Bevindingen:.....	37
1.4.5 Afbeeldingen van tekst	39
1.4.10 Reflow	40
Bevindingen:.....	40
1.4.11 Contrast van niet-tekstuele content.....	41
Bevindingen:.....	41
1.4.12 Tekstafstand.....	42

Bevindingen:.....	42
1.4.13 Content bij hover of focus	43
Bevindingen:.....	44
Principe 2. Bedienbaar	45
Richtlijn 2.1 Toetsenbord	45
2.1.1 Toetsenbord.....	45
Bevindingen:.....	45
2.1.2 Geen toetsenbordval	47
2.1.4 Enkel teken sneltoetsen.....	48
Richtlijn 2.2 Genoeg tijd	49
2.2.1 Timing aanpasbaar	49
Bevindingen:.....	49
2.2.2 Pauzeren, stoppen, verbergen.....	50
Richtlijn 2.3 Toevallen en fysieke reacties.....	51
2.3.1 Drie flitsen of beneden drempelwaarde.....	51
Richtlijn 2.4 Navigeerbaar	52
2.4.1 Blokken omzeilen.....	52
2.4.2 Paginatitel	53

Bevindingen:.....	53
2.4.3 Focus volgorde	54
Bevindingen:.....	54
2.4.4 Linkdoel (in context)	56
Bevindingen:.....	56
2.4.5 Meerdere manieren.....	57
2.4.6 Koppen en labels.....	58
2.4.7 Focus zichtbaar	59
Bevindingen:.....	59
Richtlijn 2.5 Input Modaliteiten.....	60
2.5.1 Aanwijzergebaren	60
2.5.2 Aanwijzerannulering	61
Bevindingen:.....	61
2.5.3 Label in naam	62
2.5.4 Bewegingsactivering	63
Principe 3: Begrijpelijk.....	64
Richtlijn 3.1 Leesbaar.....	64
3.1.1 Taal van de pagina	64

Bevindingen:.....	64
3.1.2 Taal van onderdelen	66
Bevindingen:.....	66
Richtlijn 3.2 Voorspelbaar	67
3.2.1 Bij focus	67
3.2.2 Bij input	68
3.2.3 Consistente navigatie.....	69
3.2.4 Consistente identificatie	70
Bevindingen:.....	70
Richtlijn 3.3 Assistentie bij invoer.....	72
3.3.1 Fout identificatie	72
Bevindingen:.....	72
3.3.2 Labels of instructies	74
Bevindingen:.....	74
3.3.3 Foutsuggestie.....	76
Bevindingen:.....	76
3.3.4 Foutpreventie (wettelijk, financieel, gegevens)	78
Bevindingen:.....	78

Principe 4. Robuust	80
Richtlijn 4.1 Compatibel	80
4.1.1 Parsen.....	80
4.1.2 Naam, rol, waarde.....	81
Bevindingen:.....	81
4.1.3 Statusberichten.....	84
Bevindingen:.....	84
Referenties	86

Voorwoord

Wij maken ons hard voor een digitale wereld waar iedereen toegang toe heeft. Dat doen we door onze kennis te delen, gericht advies te geven en door bedrijven en organisaties te helpen hun website of app toegankelijk te maken.

Want niemand twijfelt over de noodzaak van een rolstoeltoilet in openbare gelegenheden. Maar waarom hanteren we niet datzelfde principe bij websites, apps en andere digitale producten?

Veel mensen denken bij een beperking vooral aan mensen die blind, doof of immobiel zijn, maar het zijn ook mensen met dyslexie, mensen die kleurenblind zijn of mensen met een cognitieve beperking. Deze mensen lopen dagelijks tegen barrières aan die hen ervan weerhouden op een gelijkwaardige manier deel te nemen aan de samenleving. Ook online. Daarom willen wij het bewustzijn rond digitale toegankelijkheid vergroten en bijdragen aan het toegankelijker maken van de digitale wereld.

Om toegankelijk te zijn, moeten websites en apps zo ontworpen en gebouwd zijn, dat iedereen ze kan gebruiken. Zodat elke gebruiker het volledige potentieel van het web kan benutten. Dus ook mensen met een beperking.

Veel leesplezier!

1. Managementsamenvatting

Er is weinig aandacht besteedt aan de toegankelijkheid van de website. De website heeft een score van 36%, dat betekent dat het merendeel van de website niet toegankelijk is. Er zijn 8 soorten pagina's gecontroleerd, pdf-documenten worden daarbij ook als pagina's meegeteld. Hieronder volgen enkele concrete verbeterpunten als aanvulling op de rest van het rapport.

- Doordat de focus indicator is uitgezet, is het niet te zien waar je je bevind op de pagina als je er doorheen navigeert met behulp van het toetsenbord. Vooral personen die geen muis kunnen gebruiken, of die een schermlezer ter ondersteuning gebruiken, zoals slechtzienden of mensen met een leesbeperking, zullen hier last van hebben.
- Het formulier zelf is ook grotendeels ontoegankelijk; de labels zijn programmatisch niet gekoppeld aan de invoervelden en diverse onderdelen zijn niet te bereiken noch te bedienen met het toetsenbord. Het invullen van dit formulier met behulp van ondersteunende technologieën wordt daardoor onmogelijk gemaakt.

Daarnaast zijn er enkele problemen geconstateerd die niet onder de WCAG vallen, maar wel veel hinder op kunnen leveren.

- Na het sluiten van een dialoog met aanvullende informatie bij stap 3 wordt de pagina ververs en er wordt automatisch terug gescrold naar de originele positie. Voor mensen met vestibulaire stoornissen, die niet goed tegen visuele bewegingen kunnen, kan dit erg hinderlijk zijn. Daarnaast kan het een concentratieprobleem opleveren voor mensen met bijvoorbeeld ADHD of Dyslexie.
- De links in het menu openen in een nieuw tabblad, dit is inconsistent in vergelijking met andere wegpagina's. Dit is erg verwarrend voor bijvoorbeeld schermlezergebruikers die dit niet zien gebeuren of mensen met een cognitieve beperking, gezien de verwachting is dat de pagina in het huidige tabblad geopend wordt.

Over de gehele breedte van toegankelijkheid zijn verbeteringen nodig. Hieronder worden de belangrijkste punten per principe van de WCAG toegelicht.

2. Inleiding

Om een goed beeld te krijgen van de digitale toegankelijkheid van een website is het nodig om een handmatig onderzoek te verrichten. Dit onderzoek dient te gaan over alle domeinen, subdomeinen en/of deeldomeinen die een logisch geheel vormen met het hoofddomein van de website. Met de WCAG-EM methode nemen wij nauwkeurige steekproeven, zodat er een compleet beeld staat van de digitale toegankelijkheid van het product.

Het onderzoek is een onderzoek naar waar het digitale product niet voldoet aan de norm van WCAG 2.1, niveau AA. In het onderzoek wordt er gekeken naar wat er niet voldoet.

Testen gebeurt voor een groot deel handmatig en aan de hand van een steekproef. Het onderzoek betreft een steekproef van de website. De resultaten worden per steekproef opgeschreven. Als Bevinding: als een type toegankelijkheidsprobleem zich op meerdere pagina's voordoet, dan worden hiervan één of enkele voorbeelden gegeven.

Aan het begin van het onderzoek bekijken wij welke "type" pagina's en inhoud relevant zijn voor deze steekproef. Denk bijvoorbeeld aan de homepage, een veel gestelde vragen pagina, video -en beeldmateriaal, Pdf-bestanden en contentpagina's. Welke dit zijn en het resultaat wordt duidelijk opgenomen in het onderzoek.

Naast het hanteren van de WCAG-EM geven wij ook persoonlijk advies vanuit onze expertise. Dat houdt in dat wij ook kijken naar onderdelen op de website die niet opgenomen zijn in de richtlijnen, maar onzes inziens wel veranderd dienen te worden om de doelgroep beter te kunnen bedienen.

2.1 Wat is er onderzocht?

Organisatie

NEDERLANDSE ORDE VAN ADVOCATEN

Uitvoerdatum van onderzoek

Februari 2024

Scope van het onderzoek

Alle pagina's van kengetallen.advocatenorde.nl

Taal van de website

Nederlands

Onderzocht op

WCAG 2.1 AA

Aantal type pagina's

8

Tools die zijn gebruikt

Adobe Acrobat Pro, aXe Devtools, Color Contrast Analyzer, Landmarks, NU Html Checker, Stylus, NVDA, Voice Over, Wave, Window Resizer

3. Het onderzoek

Het onderzoek is een onderzoek naar waar het digitale product niet voldoet aan de norm van WCAG 2.1, niveau AA. In het onderzoek wordt er gekeken naar wat er niet voldoet.

In dit onderzoek hanteren wij de WCAG-EM methode.

3.1 Welke pagina's zijn onderdeel van de steekproef?

Testen gebeurt voor een groot deel handmatig en aan de hand van een steekproef. Het onderzoek betreft een steekproef van de website. De resultaten worden per steekproef opgeschreven. Als Bevinding: als een type toegankelijkheidsprobleem zich op meerdere pagina's voordoet, dan worden hiervan één of enkele voorbeelden gegeven.

1. <https://kengetallen.advocatenorde.nl/>
2. [https://kengetallen.advocatenorde.nl/?email=\[e-mail\]](https://kengetallen.advocatenorde.nl/?email=[e-mail]) (Bevestiging na verzenden e-mail)
3. [https://kengetallen.advocatenorde.nl/?token=\[token\]](https://kengetallen.advocatenorde.nl/?token=[token]) (Opgave na inlog)
4. <https://kengetallen.advocatenorde.nl/contact>
5. <https://kengetallen.advocatenorde.nl/veelgestelde-vragen>
6. <https://kengetallen.advocatenorde.nl/privacystatement>
7. https://kengetallen.advocatenorde.nl/files/2023-05-08_rekenregels-kengetallen-2023.pdf pdf gedownload vanaf <https://kengetallen.advocatenorde.nl/veelgestelde-vragen>
8. Kengetallenopgave pdf gedownload na het invullen van het formulier op [https://kengetallen.advocatenorde.nl/?token=\[token\]](https://kengetallen.advocatenorde.nl/?token=[token])

3.2 Op welke systemen hebben wij getest?

- Mozilla Firefox, versie 122
- Google Chrome, versie 121
- Safari, versie 17

3.3 Welke technieken worden gebruikt door de site?

- HTML5
- CSS
- Javascript
- DOM
- WAI-ARIA
- PDF

3.4 Basisniveau van toegankelijkheidsondersteuning

De website wordt **goed** ondersteund door de gangbare webbrowsers en hulpapparatuur.

4. Resultaten en aanbevolen acties

Onderstaande tabel geeft een overzicht weer hoe de website voldoet aan de succescriteria van de WCAG.

	Niveau A	Niveau AA	Totaal
Waarneembaar	1/6	2/9	3/15
Bedienbaar	8/14	1/2	9/16
Begrijpelijk	2/5	1/5	3/10
Robuust	1/2	0/1	1/3
Totaal	12/27	4/17	16/44

Principe 1: Waarneembaar

Informatie en componenten van de gebruikersinterface moeten toonbaar zijn aan gebruikers op voor hen waarneembare wijze

Richtlijn 1.1 Tekstalternatieven

Lever tekstalternatieven voor alle niet-tekstuele content, zodat die veranderd kan worden in andere vormen die mensen nodig hebben, zoals grote letters, braille, spraak, symbolen of eenvoudigere taal.

1.1.1 Niet-tekstuele content

Niveau A

Alle niet-tekstuele content die aan de gebruiker wordt gepresenteerd, heeft een tekstalternatief dat een gelijkwaardig doel dient, behalve voor de hierna vermelde situaties.

⊖ De pagina's die gebruikt zijn in de steekproef voldoen niet aan het succescriterium

Voorzie een tekstueel alternatief voor alles wat niet-tekstueel is. Deze richtlijn geldt voor (bijna) alle illustraties, foto's, video's en andere niet-tekstuele content op je website en pdf-bestanden.

Dankzij de beschikbaarheid van tekstalternatieven kunnen mensen met een auditieve of visuele beperking, dyslectici en anderstaligen de niet-tekstuele inhoud op je website (gemakkelijker) waarnemen en begrijpen. Ze kunnen de tekstalternatieven bijvoorbeeld laten voorlezen door een computerstem, automatisch laten vertalen of weergeven in braille of grote tekst.

Bevindingen:

- Er is een afbeelding gevonden waarvan het tekstueel alternatief niet toereikend is. Zie:

- De i-iconen bij de invoervelden. De pop-up met “meer informatie” is niet op te merken met een schermlezer. Dit komt waarschijnlijk doordat de inhoud verborgen is voor de schermlezer totdat de pop-up zelf zichtbaar is, waardoor de “aria-describedby” niet tijdig herkend wordt. Dit probleem komt voor op:
  - Kengetallen formulier (stap 0-5)
([https://kengetallen.advocatenorde.nl/?token=\[token\]](https://kengetallen.advocatenorde.nl/?token=[token]))
- Er is een decoratieve afbeelding gevonden die niet te negeren is voor hulptechnologie. Zie:
  - Het logo linksboven in de pdf. Dit probleem komt voor op:
    - Kengetallenopgave (download na verzenden formulier)
  - De gevarendriehoek bij stap 3 in de alinea bovenaan. De afbeelding wordt nu herkend als “w”. De erop volgende tekst “Belangrijk” maakt het icoon zelf overbodig voor schermlezergebruikers. Dit probleem komt voor op:
    - Kengetallen formulier (stap 0-5)
([https://kengetallen.advocatenorde.nl/?token=\[token\]](https://kengetallen.advocatenorde.nl/?token=[token]))
  - De “>” op de knoppen onder het formulier. De schermlezer herkent het nu als “y”. Dit probleem komt voor op:
    - Kengetallen formulier (stap 0-5)
([https://kengetallen.advocatenorde.nl/?token=\[token\]](https://kengetallen.advocatenorde.nl/?token=[token]))
- Er is een informatieve afbeelding zonder tekstueel alternatief gevonden. Zie:
  - Het logo linksboven. Deze afbeelding functioneert ook als link naar Home, maar door het ontbreken van de alternatieve tekst mist de naam, zie 4.1.2 en het doel voor de link, zie 2.4.4. Dit probleem komt voor op alle web pagina’s.

Richtlijn 1.2 Op tijd gebaseerde media

Lever alternatieven voor op tijd gebaseerde media.

1.2.1 Louter-geluid en louter-videobeeld (vooraf opgenomen)

Niveau A

Voor media met vooraf opgenomen louter-geluid en vooraf opgenomen louter-videobeeld is het volgende waar, behalve als de audio of video een media-alternatief voor tekst is en duidelijk als zodanig is gelabeld:

- Voor geluidsbestanden geldt: voorzie een alternatief dat equivalente informatie biedt. In de meeste gevallen is dat een uitgeschreven versie van de tekst, zoals een transcript voor een podcast of een vooraf opgenomen interview.
- Voor videobeelden geldt: voorzie een alternatief dat equivalente informatie biedt voor wat te zien is in de video. Dat alternatief kan een geluidsbestand zijn, maar ook hiervoor is op haar beurt een uitgeschreven versie vereist.

Niet van toepassing: Geen van de technieken bij dit succes criterium is van toepassing.

Deze richtlijn gaat uitdrukkelijk over geluidsbestanden en over videobeelden zonder geluid. Deze video- en audiobestanden hebben altijd een alternatief nodig, behalve wanneer ze op zichzelf een volwaardig alternatief vormen voor een uitgeschreven tekst.

1.2.2 Ondertitels voor doven en slechthorenden (vooraf opgenomen)

Niveau A

Er worden ondertitels voor doven en slechthorenden geleverd voor alle vooraf opgenomen audiocontent in gesynchroniseerde media, behalve als het mediabestand een media-alternatief voor tekst is en duidelijk als zodanig is gelabeld.

Niet van toepassing: Geen van de technieken bij dit succes criterium is van toepassing.

Ondertitels voor doven en slechthorenden zijn verplicht voor alle (vooraf opgenomen) dialogen in video's, behalve wanneer het videobestand een alternatief is voor een uitgeschreven tekst.

Ondertiteling is een uitgeschreven versie van de dialoog van een film of video die onderaan in beeld getoond wordt, en zo synchroon mogelijk verschijnt met wat mensen in de video zeggen.

1.2.3 Audiodescriptie of media-alternatief (vooraf opgenomen)

Niveau A

Er wordt een alternatief geleverd voor op tijd gebaseerde media of audiodescriptie van de vooraf opgenomen videocontent geleverd voor gesynchroniseerde media, behalve als het mediabestand een media-alternatief voor tekst is en duidelijk als zodanig is gelabeld.

Niet van toepassing: Geen van de technieken bij dit succes criterium is van toepassing.

Audiodescriptie is verplicht voor alle (vooraf opgenomen) video's, behalve wanneer voor het videobestand ook een media-alternatief bestaat — zoals een transcriptie.

Audiodescriptie is bedoeld voor slechtzienden en blinden die een deel van de informatie missen als niemand er iets over zegt. Daarom wordt een extra commentaarstem in het geluidsspoor gemixt, tussen de dialogen in. De stem beschrijft handelingen, plaatsen, lichaamstaal, gezichtsuitdrukkingen en andere zaken die nodig zijn om het verhaal te kunnen volgen.

1.2.4 Ondertitels voor doven en slechthorenden (live)

Niveau AA

Er worden ondertitels voor doven en slechthorenden geleverd voor alle live audiocontent in gesynchroniseerde media.

Niet van toepassing: Geen van de technieken bij dit succescriterium is van toepassing.

Opgelet: dit succescriterium is een verstrenging van 1.2.2 Ondertiteling voor doven en slechthorenden (vooraf opgenomen).

Ondertitels voor doven en slechthorenden zijn ook verplicht voor alle live video-uitzendingen.

Ondertiteling is een uitgeschreven versie van de dialoog van een film of video die onderaan in beeld getoond wordt, en zo synchroon mogelijk verschijnt met wat mensen in de video zeggen.

In het geval van live video-uitzendingen, wordt deze ondertiteling vaak met een korte vertraging getoond. In sommige gevallen wordt het videobeeld zelf vertraagd uitgezonden, zodat ondertitelaars de tijd krijgen om de ondertitels tijdig uit te schrijven om ze vervolgens toch synchroon weer te geven.

1.2.5 Audiodescriptie (vooraf opgenomen)

Niveau AA

Er wordt een audiodescriptie geleverd voor alle vooraf opgenomen videocontent in gesynchroniseerde media.

Niet van toepassing: Geen van de technieken bij dit succescriterium is van toepassing.

Opgelet: dit succescriterium is een verstrenging van 1.2.3 Audiodescriptie of media-alternatief (vooraf opgenomen).

Audiodescriptie is verplicht voor alle (vooraf opgenomen) video's, ook wanneer voor het videobestand een media-alternatief bestaat — zoals een transcriptie.

Audiodescriptie is bedoeld voor slechtzienden en blinden die een deel van de informatie missen als niemand er iets over zegt. Daarom wordt een extra commentaarstem in het geluidsspoor gemixt, tussen de dialogen in. De stem beschrijft handelingen, plaatsen, lichaamstaal, gezichtsuitdrukkingen en andere zaken die nodig zijn om het verhaal te kunnen volgen.

Richtlijn 1.3 Aanpasbaar

Creëer content die op verschillende manieren gepresenteerd kan worden (bijvoorbeeld eenvoudiger lay-out) zonder verlies van informatie of structuur.

1.3.1 Info en relaties

Niveau A

Informatie, structuur en relaties overgebracht door presentatie kunnen door software bepaald worden of zijn beschikbaar in tekst.

⊖ **De pagina's die gebruikt zijn in de steekproef voldoen niet aan het succescriterium.**

Als een webpagina op een niet-visuele manier wordt weergegeven — bijvoorbeeld op een brailleleesregel of met behulp van een voorleesstem — dan moet zowel de informatie, de structuur als de relatie tussen de pagina-onderdelen programmatorisch overgebracht kunnen worden, of beschikbaar zijn in tekst.

Dit succescriterium verwacht van ontwikkelaars dat ze HTML-elementen, HTML-attributen en eventuele ARIA-attributen op een structureel correcte manier aanbrenge en combineren om logische relaties en een consistente structuur aan te brengen in een webpagina of een applicatie.

Hierdoor kan hulpsoftware — zoals een screenreader — de informatie en de functionaliteit op een website op een niet-visuele manier overbrengen aan een gebruiker.

Bevindingen:

- Er is een foutmelding gevonden, gerelateerd aan een invoerveld, die niet programmatisch te bepalen of in tekst beschikbaar is. Zie:
  - De pop-up foutmeldingen bij de invoervelden bij alle stappen. Deze

- foutmeldingen leveren ook problemen op die horen bij criterium 1.4.13, 3.3.1, 3.3.3 en 4.1.3. Dit probleem komt voor op
- Kengetallen formulier (stap 0-5)
([https://kengetallen.advocatenorde.nl/?token=\[token\]](https://kengetallen.advocatenorde.nl/?token=[token]))
  - De lijst foutmeldingen onder de invoervelden bij stap 3 en 4. Het is niet duidelijk welke fout uit de lijst onderaan bij welk invoerveld hoort gezien de foutmeldingen vrij algemeen zijn. Dit probleem komt voor op:
    - Kengetallen formulier (stap 0-5)
([https://kengetallen.advocatenorde.nl/?token=\[token\]](https://kengetallen.advocatenorde.nl/?token=[token]))
  - Er is gebruik gemaakt van een <br> om witruimte te creëren. Zie:
    - De paragraaf met de bevestiging van het verzenden van een e-mail. Dit probleem komt voor op:
      - E-mail is verzonden ([https://kengetallen.advocatenorde.nl/?email=\[e-mail\]](https://kengetallen.advocatenorde.nl/?email=[e-mail]))
  - Het label voor het invoerveld is programmatisch niet goed gekoppeld aan het invoerveld zelf. Dit komt waarschijnlijk door dat er geen gebruik wordt gemaakt van het “for”-attribuut bij het label-element om te refereren aan het “id”-attribuut van het invoerveld. Zie:
    - De labels bij de invoervelden bij alle stappen. Dit probleem komt voor op:
      - Kengetallen formulier (stap 0-5)
([https://kengetallen.advocatenorde.nl/?token=\[token\]](https://kengetallen.advocatenorde.nl/?token=[token]))
  - De groepslabels voor de invoervelden zijn programmatisch niet goed gekoppeld aan de invoervelden zelf. Hierdoor kan belangrijke informatie voor het invullen gemist worden als gebruik gemaakt wordt van ondersteunende technologieën. Zie:
    - De vragen bij de keuzerondjes bij stap 1 en 5. Dit probleem komt voor op:
      - Kengetallen formulier (stap 0-5)
([https://kengetallen.advocatenorde.nl/?token=\[token\]](https://kengetallen.advocatenorde.nl/?token=[token]))
    - De jaartallen bovenaan het formulier bij stap 3 en 4. Dit probleem komt voor op:

- Kengetallen formulier (stap 0-5)
([https://kengetallen.advocatenorde.nl/?token=\[token\]](https://kengetallen.advocatenorde.nl/?token=[token]))
- De instructies voor de invoer zijn programmatisch niet goed gekoppeld aan het betreffende element zelf. Daardoor kunnen ze gemist worden bij het gebruik van ondersteunende technologieën. Zie:
  - De instructies bij het e-mail invoerveld. Dit probleem komt voor op:
    - Opgave (<https://kengetallen.advocatenorde.nl/>)
- Er is een kop gevonden die niet is opgemaakt als kop in de code. Zie:
  - De kop “Vaste Activa” op pagina 3. Dit probleem komt voor op:
    - Kengetallen formulier (stap 0-5)
([https://kengetallen.advocatenorde.nl/?token=\[token\]](https://kengetallen.advocatenorde.nl/?token=[token]))
  - De onderstreepte tekst in de lijst bij vraag 23. Dit probleem komt voor op:
    - Veelgestelde Vragen (<https://kengetallen.advocatenorde.nl/veelgestelde-vragen>)
  - De kop “Lokale orden van advocaten in de arrondissementen”. Dit probleem komt voor op:
    - Contact (<https://kengetallen.advocatenorde.nl/contact>)
    - Privacystatement
(<https://kengetallen.advocatenorde.nl/privacystatement>)
- De PDF is niet getagd dus is het niet mogelijk om de code op, koppen, lijsten, tabellen en ander code structuur te toetsen. Zie:
  - De documenteigenschappen van de pdf. Dit probleem komt voor op:
    - Rekenregels kengetallen
(https://kengetallen.advocatenorde.nl/files/2023-05-08_rekenregels-kengetallen-2023.pdf)
    - Kengetallenopgave (download na verzenden formulier)
- Er is een verschil tussen wat visueel getoond wordt en hoe dit semantisch in de code verwerkt is. Dit kan verwarring opleveren, vooral bij gebruik van ondersteunende

technologieën, zoals een schermlezer. Zie:

- De instructies boven het e-mailinvoerveld. Het instructieblok valt visueel op door middel van een achtergrondkleur en inspringing, programmatisch kunnen deze verschillen niet gedetecteerd worden. Dit probleem komt voor op:
  - Opgave (<https://kengetallen.advocatenorde.nl/>)
- De verplichte invoervelden zijn niet (voldoende) als verplicht gemarkeerd. Dit moet zowel in tekst als code terug te vinden zijn. Zie:
  - De invoervelden bij alle stappen. Dit probleem komt voor op:
    - Kengetallen formulier (stap 0-5)
([https://kengetallen.advocatenorde.nl/?token=\[token\]](https://kengetallen.advocatenorde.nl/?token=[token]))

1.3.2 Betekenisvolle volgorde

Niveau A

Als de volgorde waarin content wordt gepresenteerd van invloed is op zijn betekenis, kan een correcte leesvolgorde door software bepaald worden.

⊖ **De pagina's die gebruikt zijn in de steekproef voldoen niet aan het succescriterium.**

In bepaalde situaties heeft de volgorde waarin inhoud gepresenteerd wordt, een invloed op de betekenis. Zorg ervoor dat de leesvolgorde altijd programmatorisch (door software) afgeleid kan worden uit de gebruikte HTML-code.

Dit succescriterium sluit aan bij 1.3.1 Info en relaties, maar gaat uitdrukkelijk over de volgorde van pagina-onderdelen.

Bevindingen:

- De volgorde van de elementen verliest bij het voorlezen door een schermlezer betekenis of is verwarrend voor de gebruiker. Zie:
  - De data bovenaan het formulier bij stap 3 en 4. Wanneer je met een schermlezer door het formulier gaat worden eerst beide bovenstaande koppen en tussenliggende data opgelezen voordat je bij de eerste regel met invoervelden komt. Deze data worden niet herhaald wanneer je bij een invoerveld komt waar ze op van toepassing zijn. Dit probleem komt voor op:
    - Kengetallen formulier (stap 0-5)
([https://kengetallen.advocatenorde.nl/?token=\[token\]](https://kengetallen.advocatenorde.nl/?token=[token]))

1.3.3 Zintuiglijke eigenschappen

Niveau A

Instructies die geleverd worden om content te begrijpen en te bedienen zijn niet alleen afhankelijk van zintuiglijke eigenschappen van componenten zoals vorm, kleur, omvang, visuele locatie, oriëntatie of geluid.

⊖ **De pagina's die gebruikt zijn in de steekproef voldoen niet aan het succescriterium**

Als je instructies of helpteksten schrijft, zorg er dan voor dat je hierin nooit verwijst naar dingen die uitsluitend visueel of auditief waarneembaar zijn.

Als je verwijst naar zintuiglijke eigenschappen van componenten — zoals de vorm, de grootte, de plaats op het scherm of hoe iets klinkt — dan sluit je bezoekers uit die het scherm niet kunnen zien of het geluid niet kunnen horen.

Enkele eenvoudige voorbeelden:

- *Schrijf niet: “Als u drie piepjes hoort, is uw tijd bijna op.”. Dat is problematisch voor dove en slechthorende bezoekers.*
- *Schrijf niet: “Klik op het groene knopje om de openingsuren te zien.” Dat is problematisch voor (kleuren)blinde bezoekers.*

Bevindingen:

- Er is in instructies een verwijzing naar visuele aanwijzingen, zoals 'rechts', 'links' of 'hiernaast'. Zie:
  - Verplichte witte velden stap 3 en 4. De instructies bij stap 3 en 4 geven aan dat de witte velden verplicht zijn, er is geen andere indicatie dan de benoeming van de visuele eigenschap, namelijk de kleur. Dit probleem komt voor op:
    - Kengetallen formulier (stap 0-5)

[https://kengetallen.advocatenorde.nl/?token=\[token\]](https://kengetallen.advocatenorde.nl/?token=[token])

1.3.4 Weergavestand

Niveau AA

De content beperkt de weergave en bediening niet tot een enkele presentatie-oriëntatie, zoals staand of liggend, tenzij een specifieke presentatie-oriëntatie essentieel is.

Opmerking: Voorbeelden waarbij een specifieke presentatie-oriëntatie essentieel kan zijn: een acceptgiro, een piano applicatie, dia's voor een projector of televisiescherm, of Virtual Reality waarbij de weergavestand van de content niet noodzakelijkerwijs beperkt is tot staand of liggend.

De pagina's die gebruikt zijn in de steekproef voldoen aan het succescriterium.

Op een smartphone of een tablet moet je een website (of app) in portretmodus (verticaal) én in landschapsmodus (horizontaal) kunnen gebruiken, zonder dat hierdoor functionaliteit of inhoud verloren gaat.

1.3.5 Identificeer het doel van de input

Niveau AA

Het doel van elk invoerveld waarmee informatie van de gebruiker wordt verzameld, kan door software bepaald worden.

⊖ De pagina's die gebruikt zijn in de steekproef voldoen niet aan het succescriterium

Als een gebruiker persoonlijke of professionele gegevens moet invullen in een formulier, dan moet de browser — voor bepaalde gegevenstypes— programmatorisch kunnen vaststellen welk invoer verwacht wordt. WCAG omschrijft dit als input control purposes.

Bevindingen:

- De HTML 5.2 autofill token voor het email invoerveld is niet of niet juist ingevuld. Zie:
  - Het e-mailinvoerveld. Dit probleem komt voor op:
    - Opgave (<https://kengetallen.advocatenorde.nl/>)
- De HTML 5.2 autofill token voor het naam invoerveld is niet of niet juist ingevuld. Het is belangrijk hierbij ook te letten op welk deel van de naam bedoeld wordt, zoals bijvoorbeeld de voornaam, achternaam of volledige naam en daarvoor het juiste token te gebruiken. Zie:
  - Naam invoerveld op bij stap 5. Dit probleem komt voor op:
    - Kengetallen formulier (stap 0-5)
([https://kengetallen.advocatenorde.nl/?token=\[token\]](https://kengetallen.advocatenorde.nl/?token=[token]))

Richtlijn 1.4 Onderscheidbaar

Maak het voor gebruikers gemakkelijker om content te horen en te zien, waaronder scheiding van voorgrond en achtergrond.

1.4.1 Gebruik van kleur

Niveau A

Kleur wordt niet als het enige visuele middel gebruikt om informatie over te brengen, een actie aan te geven, tot een reactie op te roepen of een visueel element te onderscheiden.

Opmerking: Dit succescriterium richt zich specifiek op kleurperceptie. Andere vormen van perceptie worden behandeld in Richtlijn 1.3 inclusief softwarematige toegang tot kleur en andere codering van visuele presentatie.

⊖ De pagina's die gebruikt zijn in de steekproef voldoen niet aan het succescriterium

Kleur mag je niet als het enige visuele middel gebruiken om informatie over te brengen, om een actie aan te geven, tot een reactie op te roepen of om een visueel element te kunnen onderscheiden.

Kleuren en vormen worden meestal decoratief gebruikt, maar soms vervullen ze ook een communicatieve functie of zijn ze essentieel om de inhoud van een webpagina te begrijpen. Dit ijkpunt gaat, naast kleur, ook over het gebruik van vormen of verwijzingen naar locaties op het scherm. Denk hierbij aan foutmeldingen, bevestigingen of aanduidingen van beschikbaarheid.

Bevindingen:

- Er is een component gevonden waarbij kleur de enige indicator is tot onderscheid met andere componenten. Zie:
  - Alle invoervelden boven de onderste rij bij stap 3 en 4. Wanneer deze velden

leeg worden gelaten, komt er geen pop-up met foutindicatie. De enige indicatie van de fout is een rode rand rondom het invoerveld. Een veld dat de focus heeft, heeft een grijze rand. Het onderling contrast tussen het grijs en rood is 1,7: 1, dat is niet voldoende. Dit probleem komt voor op:

- Kengetallen formulier (stap 0-5)
([https://kengetallen.advocatenorde.nl/?token=\[token\]](https://kengetallen.advocatenorde.nl/?token=[token]))
- Er is een verandering van component status binnen een set van componenten, die met een enkele kleurwijziging is aangegeven. Zie:
  - De lijst met stappen boven het formulier. Het onderling contrast tussen de donkergrijze, uitgevoerde stappen en rode huidige stap is 1.5:1, dit is te laag. Het contrast tussen de huidige stap en komende stappen is ook te laag, namelijk 2.5:1. Dit probleem komt voor op:
    - Kengetallen formulier (stap 0-5)
([https://kengetallen.advocatenorde.nl/?token=\[token\]](https://kengetallen.advocatenorde.nl/?token=[token]))
  - Er is een link gevonden binnen tekst, waarbij kleur het enige visuele middel is om het verschil tussen de link en tekst te zien. Zie:
    - De tekst “Veelgestelde vragen” in de eerste paragraaf. Dit probleem komt voor op:
      - Contact (<https://kengetallen.advocatenorde.nl/contact>)
    - De tekst “contact opnemen” in de eerste paragraaf. Dit probleem komt voor op:
      - Veelgestelde Vragen (<https://kengetallen.advocatenorde.nl/veelgestelde-vragen>)
    - De lijst met verwijzingen naar de secties. Dit probleem komt voor op:
      - Veelgestelde Vragen (<https://kengetallen.advocatenorde.nl/veelgestelde-vragen>)

1.4.2 Geluidsbediening

Niveau A

Als een geluidswaergave op een webpagina automatisch meer dan 3 seconden speelt, is er of een mechanisme beschikbaar om de geluidswaergave te pauzeren of te stoppen, of er is een mechanisme beschikbaar om het geluidsvolume onafhankelijk van het overall systeemvolume te regelen.

Opmerking: Omdat content die niet aan dit succescriterium voldoet het vermogen van een gebruiker om de hele pagina te gebruiken kan belemmeren, moet alle content op de webpagina (of die nu wel of niet gebruikt wordt om aan andere succescriteria te voldoen) aan dit succescriterium voldoen.

 De pagina's die gebruikt zijn in de steekproef voldoen aan het succescriterium.

Personen die schermleessoftware gebruiken, kunnen moeite hebben om de spraakuitvoer te horen als er tegelijkertijd andere audio wordt afgespeeld. Dit probleem wordt nog verergerd wanneer de spraakuitvoer van de schermlezer gebaseerd is op software (zoals tegenwoordig het geval is) en wordt geregeld via dezelfde volumeregeling als het geluid.

Daarom is het belangrijk dat de gebruiker het achtergrondgeluid kan uitschakelen.

Opmerking: controle over het volume houdt ook in dat het volume tot nul kan worden teruggebracht.

1.4.3 Contrast (minimum)

Niveau AA

De visuele weergave van tekst en afbeeldingen van tekst heeft een contrastverhouding van ten minste 4,5:1.

⊖ **De pagina's die gebruikt zijn in de steekproef voldoen niet aan het succescriterium**

Tekst heeft een contrastverhouding van ten minste 4,5:1. In het kennisartikel "Gebruik voldoende contrast" lees je hoe je de contrastverhouding zelf kunt meten.

Bevindingen:

- Er is een tekst gevonden met een contrastverhouding lager dan 4,5:1 ten opzichte van de achtergrondkleur. Zie:
  - De footer tekst onderaan de pdf. Het contrast is 2,3:1 met de achtergrond Dit probleem komt voor op:
    - Kengetallenopgave (download na verzenden formulier)

1.4.4 Herschalen van tekst

Niveau AA

Behalve voor ondertitels voor doven en slechthorenden en afbeeldingen van tekst, kan tekst zonder hulptechnologie tot 200% geschaald worden zonder verlies van content of functionaliteit.

⊖ De pagina's die gebruikt zijn in de steekproef voldoen niet aan het succescriterium

Tekst op een webpagina moet zonder hulpsoftware vergroot kunnen worden tot 200% zonder dat er inhoud of functionaliteit verloren gaat. Zo kunnen slechtzijnde bezoekers de tekst op je website beter lezen.

Inhoud of functionaliteit kan verloren gaan door een slordig opgemaakte stylesheet. Vaak ontstaat een probleem wanneer relatieve en absolute eenheden door elkaar gebruikt worden in een stylesheet, of wanneer onderdelen op een absolute plaats gepositioneerd worden op het scherm.

Bevindingen:

- Bij het vergroten van tekst naar 200% ontstaat er een verlies van leesbaarheid. Zie:
  - Het kantoor naam invoerveld bij stap 1. Dit probleem komt voor op:
    - Kengetallen formulier (stap 0-5)
([https://kengetallen.advocatenorde.nl/?token=\[token\]](https://kengetallen.advocatenorde.nl/?token=[token]))
  - De cijfers bij de stappen boven het formulier. Dit probleem komt voor op:
    - Kengetallen formulier (stap 0-5)
([https://kengetallen.advocatenorde.nl/?token=\[token\]](https://kengetallen.advocatenorde.nl/?token=[token]))

1.4.5 Afbeeldingen van tekst

Niveau AA

Als de gebruikte technologieën de visuele weergave tot stand kunnen brengen, wordt tekst gebruikt in plaats van afbeeldingen van tekst om informatie over te brengen.

De pagina's die gebruikt zijn in de steekproef voldoen aan het succescriterium.

Gebruik echte tekst in plaats van afbeeldingen van tekst om tekstuele informatie weer te geven, tenzij het echt niet anders kan.

1.4.10 Reflow

Niveau AA

Content kan zonder verlies van informatie of functionaliteit en zonder te moeten scrollen in twee dimensies, worden weergegeven.

⊖ **De pagina's die gebruikt zijn in de steekproef voldoen niet aan het succescriterium**

De leesbaarheid en de functionaliteit van een webpagina moeten behouden blijven wanneer het zichtbare gedeelte van de webpagina beperkt is tot een breedte van 320 CSS-pixels en een hoogte van 256 CSS-pixels — bijvoorbeeld wanneer het browservenster verkleind wordt, of wanneer de zoomfactor verhoogd wordt met 400%.

Bevindingen:

- Er is een component gevonden met verlies van functionaliteit tijdens reflow. Zie:
  - Het kantoornaam invoerveld bij stap 1. Dit probleem komt voor op:
    - Kengetallen formulier (stap 0-5)
([https://kengetallen.advocatenorde.nl/?token=\[token\]](https://kengetallen.advocatenorde.nl/?token=[token]))

1.4.11 Contrast van niet-tekstuele content

Niveau AA

De visuele weergave van het volgende heeft een contrastverhouding van ten minste 3:1 ten opzichte van aangrenzende kleuren.

⊖ De pagina's die gebruikt zijn in de steekproef voldoen niet aan het succescriterium

Onderdelen van de interface en grafische objecten moeten een contrastverhouding van ten minste 3:1 hebben ten opzichte van de aangrenzende kleuren.

Bevindingen:

- Er is een invoerveld gevonden met een rand of achtergrondkleur, met een te laag contrast ten opzichte van naastgelegen kleuren. Zie:
  - De invoervelden bij alle stappen. Het verschil tussen de grijze rand bij focus en de lichter grijze achtergrond is 2,6:1. Het verschil tussen de focusstaat en foutstatus is 1,7:1. Deze verschillen zijn niet voldoende waarneembaar. Dit probleem komt voor op:
    - Kengetallen formulier (stap 0-5)
([https://kengetallen.advocatenorde.nl/?token=\[token\]](https://kengetallen.advocatenorde.nl/?token=[token]))

1.4.12 Tekstafstand

Niveau AA

Bij content die wordt geïmplementeerd met opmaaktalen die de volgende stijleigenschappen voor tekst ondersteunen, is er geen sprake van verlies van content of functionaliteit door het instellen van alle volgende, en door het niet wijzigen van andere stijleigenschappen.

⊖ De pagina's die gebruikt zijn in de steekproef voldoen niet aan het succescriterium

Als een bezoeker van je website een of meerdere van onderstaande stijleigenschappen wijzigt — met behulp van de browserinstellingen of door een persoonlijke stylesheet aan te maken — moet alle inhoud leesbaar blijven en mag geen functionaliteit verloren gaan.

- De regelafstand moet minstens 1,5 keer groter gemaakt kunnen worden dan de lettergrootte.
- De afstand onder (of tussen) paragrafen moet minstens 2 keer groter gemaakt kunnen worden dan de lettergrootte.
- De letterafstand (tracking) moet minstens 0,12 keer groter gemaakt kunnen worden dan de lettergrootte.
- De woordafstand (spacing) moet minstens 0,16 keer groter gemaakt kunnen worden dan de lettergrootte.

Bevindingen:

- Er is tekst gevonden die niet door de gebruiker aangepast kan worden om meer afstand tussen regels, woorden en letters te creëren ter bevordering van de leesbaarheid. Zie:
  - De door de browser gegenereerde foutmelding bij het e-mail invoerveld. Dit probleem komt voor op:
    - Opgave (<https://kengetallen.advocatenorde.nl/>)

1.4.13 Content bij hover of focus

Niveau AA

Wanneer aanvullende content zichtbaar wordt en daarna weer verborgen, door het gebruik van hover met de aanwijzer of focus met het toetsenbord.

⊖ De pagina's die gebruikt zijn in de steekproef voldoen niet aan het succescriterium

Wanneer aanvullende content verschijnt bij het aanwijzen van een element (met de muis) of bij het in focus brengen (met het toetsenbord) moet je aan drie voorwaarden voldoen.

1. Als de aanvullende content een deel van de andere content bedekt, moet het mogelijk zijn om de aanvullende content (zoals een tooltip) opnieuw te verbergen zonder dat de muisaanwijzer verplaatst hoeft te worden en zonder de focus van het element weg te hoeven nemen. Tip: als je gebruikers toelaat om op de Escape-toets te drukken om de aanvullende content te verbergen, is aan deze voorwaarde voldaan.
2. Als de aanvullende content verschijnt door een element aan te wijzen (zonder te klikken), dan mag de content niet verdwijnen als de gebruiker de muis beweegt in het gebied waarin de aanvullende content is verschenen.
3. De aanvullende content moet zichtbaar blijven totdat de gebruiker de muisaanwijzer buiten het element plaatst, de toetsenbordfocus actief verplaatst of op Escape drukt (zie punt 1). Ten slotte mag de aanvullende content ook automatisch verdwijnen, maar enkel wanneer de weergegeven informatie niet meer geldig is — bijvoorbeeld wanneer gemeld wordt dat een e-mailadres niet correct is ingevuld, maar de gebruiker deze fout al heeft verbeterd.

Bevindingen:

- Er is een niet persistente pop-up of tooltip, welke verdwijnt voordat deze niet meer relevant of gewenst is. De inhoud kan daardoor gemist worden en relevante en/of belangrijke informatie is dan ook niet goed toegankelijk. Zie:
  - De pop-ups bij de fout ingevulde invoervelden. Wanneer een foutief ingevuld invoerveld de focus krijgt, verdwijnt de pop-up en daarmee ook de foutmelding, terwijl de informatie nog wel relevant is. Dit probleem komt voor op:
    - Kengetallen formulier (stap 0-5)
([https://kengetallen.advocatenorde.nl/?token=\[token\]](https://kengetallen.advocatenorde.nl/?token=[token]))

Principe 2. Bedienbaar

Componenten van de gebruikersinterface en navigatie moeten bedienbaar zijn.

Richtlijn 2.1 Toetsenbord

Maak alle functionaliteit beschikbaar vanaf een toetsenbord.

2.1.1 Toetsenbord

Niveau A

Alle functionaliteit van de content is bedienbaar via een toetsenbordinterface zonder dat afzonderlijke toetsaanslagen aan tijd gebonden zijn, behalve als de onderliggende functie een invoer vereist die afhangt van het pad dat de gebruiker aflegt en niet alleen van de eindpunten.

⊖ De pagina's die gebruikt zijn in de steekproef voldoen niet aan het succescriterium

De hele website moet bedienbaar zijn met het toetsenbord.

Bevindingen:

- Niet alle websitefunctionaliteit kan worden gebruikt met alleen een toetsenbord. Zie:
  - De “i”-iconen bij de labels. De bijbehorende dialogvensters kunnen alleen met een muisklik geopend worden. Dit probleem komt voor op:
    - Kengetallen formulier (stap 0-5)
([https://kengetallen.advocatenorde.nl/?token=\[token\]](https://kengetallen.advocatenorde.nl/?token=[token]))
  - De knoppen onderaan het formulier, zoals “Start opgave”, “Volgende stap” en “Vorige stap”. Deze knoppen komen niet voor in de focus volgorde, zie 2.4.3, en zijn niet bereikbaar, noch bedienbaar met het toetsenbord. Zie ook 4.1.2. Dit probleem komt voor op:

- Kengetallen formulier (stap 0-5)
([https://kengetallen.advocatenorde.nl/?token=\[token\]](https://kengetallen.advocatenorde.nl/?token=[token]))
- De stappen bovenaan het formulier. De stappen worden klikbaar nadat het bijbehorende deel van het formulier is ingevuld, ze zijn echter niet focusbaar, noch bedienbaar met het toetsenbord, zie daarvoor ook 2.4.3 en 4.1.2. Dit probleem komt voor op:
  - Kengetallen formulier (stap 0-5)
([https://kengetallen.advocatenorde.nl/?token=\[token\]](https://kengetallen.advocatenorde.nl/?token=[token]))

2.1.2 Geen toetsenbordval

Niveau A

Als de toetsenbordfocus met de toetsenbordinterface verplaatst kan worden naar een component van de pagina, dan kan de focus ook met alleen de toetsenbordinterface weer van dat component weg worden bewogen. En, als er meer nodig is dan de standaard pijl- of tabtoetsen of andere standaardmethoden om de focus te verplaatsen, dan wordt de gebruiker geïnformeerd over de manier waarop de focus kan worden verplaatst.

 De pagina's die gebruikt zijn in de steekproef voldoen aan het succescriterium.

Gebruikers die enkel het toetsenbord kunnen gebruiken, mogen niet vast komen te zitten op een bepaalde plaats op een pagina of in de interface.

Dit is een typische situatie waarin een toetsenbordval kan ontstaan:

- Met een druk op de Enter-toets of de spatiebalk activeert een gebruiker een link of een knop, waarna een dialoogvenster verschijnt.
- Om het dialoogvenster vervolgens weer te sluiten (om opnieuw te kunnen interacteren met de onderliggende pagina) moet de gebruiker op een knop met een kruisje ('Sluit') klikken.
- Als deze knop niet bereikbaar of activeerbaar is met het toetsenbord, spreken we over een toetsenbordval; de gebruiker zit dan 'gevangen' in het dialoogvenster.

2.1.4 Enkel teken sneltoetsen

Niveau A

Wanneer een sneltoets in content wordt geïmplementeerd door alleen letters (inclusief hoofdletters en kleine letters), leestekens, cijfers of symbolen te gebruiken.

- De pagina's die gebruikt zijn in de steekproef voldoen aan het succescriterium.

Richtlijn 2.2 Genoeg tijd

Geef gebruikers genoeg tijd om content te lezen en te gebruiken.

2.2.1 Timing aanpasbaar

Niveau A

Voor elke tijdslimiet die door de content wordt ingesteld, gelden verschillende regels.

Opmerking: Dit succescriterium helpt om ervoor te zorgen dat gebruikers taken kunnen voltooien zonder onverwachte veranderingen in content of context die het resultaat zijn van een tijdslimiet. Dit succescriterium moet in samenhang met Succescriterium 3.2.1 worden beschouwd, dat limieten stelt aan veranderingen van content of context als gevolg van een gebruikersactie.

⊖ **De pagina's die gebruikt zijn in de steekproef voldoen niet aan het succescriterium**

Geef gebruikers genoeg tijd om content te lezen en te kunnen gebruiken.

Bevindingen:

- Er wordt uitgelogd of de inlog wordt ongeldig gemaakt zonder dat de sessietijd aanpasbaar is. Zie:
  - Het in te vullen formulier. Na een uur is het token ongeldig en kan het formulier niet meer verder ingevuld worden. Dit probleem komt voor op:
    - Kengetallen formulier (stap 0-5)
([https://kengetallen.advocatenorde.nl/?token=\[token\]](https://kengetallen.advocatenorde.nl/?token=[token]))

2.2.2 Pauzeren, stoppen, verbergen

Niveau A

Voor alle bewegende, knipperende, scrollende of automatisch actualiserende informatie gelden verschillende regels.

De pagina's die gebruikt zijn in de steekproef voldoen aan het succescriterium.

Voor alle bewegende, knipperende of scrollende onderdelen en inhoud die automatisch vernieuwd wordt, gelden alle onderstaande eigenschappen.

Bewegen, knipperen, scrollen

Als de beweging, knippering of het scrollen automatisch start en langer dan 5 seconden duurt, moet er een pauzeknop toegevoegd worden.

Richtlijn 2.3 Toevallen en fysieke reacties

Ontwerp content niet op een manier waarvan bekend is dat die toevallen of fysieke reacties veroorzaakt.

2.3.1 Drie flitsen of beneden drempelwaarde

Niveau A

Webpagina's bevatten niets wat meer dan drie keer flitst in enige periode van één seconde of de flits is beneden de algemene flits- en rodeflitsdrempelwaarden.

Opmerking: Omdat content die niet aan dit succescriterium voldoet het vermogen van een gebruiker om de hele pagina te gebruiken kan belemmeren, moet alle content op de webpagina (ongeacht of deze gebruikt wordt om aan andere succescriteria te voldoen of niet) voldoen aan dit succescriterium. Zie Conformiteitseis 5: Niet-interferentie.

De pagina's die gebruikt zijn in de steekproef voldoen aan het succescriterium.

Webpagina's mogen geen onderdelen bevatten die meer dan drie keer flitsen op één seconde tijd.

Wat is een flits?

Een flits is een snelle opeenvolging van verschillende beelden of kleuren.

Richtlijn 2.4 Navigeerbaar

Lever manieren om gebruikers te helpen navigeren, content te vinden en te bepalen waar ze zijn.

2.4.1 Blokken omzeilen

Niveau A

Er is een mechanisme beschikbaar om blokken content die op meerdere webpagina's worden herhaald te omzeilen.

 De pagina's die gebruikt zijn in de steekproef voldoen aan het succescriterium.

Er is een mechanisme beschikbaar om blokken content over te slaan die op meerdere pagina's voorkomen.

Er kan op twee manieren aan dit succescriterium worden voldaan:

1. Door 'skip links' toe te voegen. Dat zijn links waarmee een gebruiker een inhoudsblok gemakkelijk kan overslaan. Skip links toevoegen is niet verplicht, maar de meeste blinde bezoekers vinden ze wel erg handig.
2. Door de onderdelen met behulp van de juiste HTML-tags (zoals landmarks en headings) te markeren.

2.4.2 Paginatitel

Niveau A

Webpagina's hebben titels die het onderwerp of doel beschrijven.

⊖ De pagina's die gebruikt zijn in de steekproef voldoen niet aan het succescriterium

Webpagina's moeten altijd een titel hebben die het onderwerp of doel helder beschrijven.

Bevindingen:

- De pagina heeft een titel, maar deze beschrijft het doel van de pagina niet of niet duidelijk genoeg. Zie:
  - De paginatitels van de verschillende pagina's. Alle webpagina's hebben dezelfde paginatitel, namelijk "Kengetallen Nederlandse orde van advocaten". Dit is niet onderscheidend genoeg. Dit probleem komt voor op alle webpagina's.
- De titel van het document klopt niet met de inhoud. Zie:
  - De documenteigenschappen van de pdf. De titel is de naam van een excel bestand, dat maakt het verwarrend voor schermlezergebruikers. Dit probleem komt voor op:
    - Rekenregels kengetallen
(https://kengetallen.advocatenorde.nl/files/2023-05-08_rekenregels-kengetallen-2023.pdf)

2.4.3 Focus volgorde

Niveau A

Als in webpagina's sequentieel genavigeerd kan worden en de navigatiesequenties hebben invloed op de betekenis of het gebruik, dan krijgen focusbare componenten de focus in de juiste volgorde waardoor betekenis en bedienbaarheid behouden blijft.

⊖ De pagina's die gebruikt zijn in de steekproef voldoen niet aan het succescriterium

Alle links, knoppen en andere interactieve elementen op een webpagina of pdf moeten in de juiste volgorde in focus gebracht kunnen worden, zodat de betekenis en bediening logisch en betekenisvol zijn bij sequentiële navigatie.

Bevindingen:

- Het verplaatsen van de toetsenbord focus is niet logisch. Door bijvoorbeeld buiten een dialoogvenster te verplaatsen, anders dan content volgorde te verplaatsen of na gebruikers interactie te verdwijnen. Zie:
  - De “i”-iconen bij de labels. De iconen hebben een positieve tabindex waardoor ze helemaal vooraan staan in de tabvolgorde. Dit probleem komt voor op:
    - Kengetallen formulier (stap 0-5)
([https://kengetallen.advocatenorde.nl/?token=\[token\]](https://kengetallen.advocatenorde.nl/?token=[token]))
- Er is een interactief of klikbaar element dat niet voorkomt in de focus volgorde. Zie:
  - De stappen bovenaan het formulier. De stappen zijn ook niet toetsenbord toegankelijk, zie 2.1.1 en missen de juiste rol, zie 4.1.2. Dit probleem komt voor op:
    - Kengetallen formulier (stap 0-5)
([https://kengetallen.advocatenorde.nl/?token=\[token\]](https://kengetallen.advocatenorde.nl/?token=[token]))
  - De knoppen onderaan het formulier, zoals “Start opgave”, “Volgende stap” en “Vorige stap”. Deze knoppen zijn niet bedienbaar zijn met het toetsenbord, zie

2.1.1 en missen ook de juiste rol, zie 4.1.2. Dit probleem komt voor op:

- Kengetallen formulier (stap 0-5)
([https://kengetallen.advocatenorde.nl/?token=\[token\]](https://kengetallen.advocatenorde.nl/?token=[token]))
- Er is een visueel en/of aria-hidden element dat nog wel focus krijgt. Zie:
  - De verborgen velden bij stap 2. Afhankelijk van de de keuzes gemaakt bij stap 1, zijn bepaalde invoervelden wel of niet zichtbaar bij stap 2. Deze zijn zowel visueel als met aria-hidden verborgen, maar de stappenteller kan nog wel de focus krijgen. Dit probleem komt voor op:
    - Kengetallen formulier (stap 0-5)
([https://kengetallen.advocatenorde.nl/?token=\[token\]](https://kengetallen.advocatenorde.nl/?token=[token]))

2.4.4 Linkdoel (in context)

Niveau A

Het linkdoel kan bepaald worden uit enkel de linktekst of uit de linktekst samen met zijn door software bepaalde linkcontext, behalve daar waar het doel van de link een dubbelzinnige betekenis kan hebben voor gebruikers in het algemeen.

⊖ De pagina's die gebruikt zijn in de steekproef voldoen niet aan het succescriterium

Je moet het doel van elke link kunnen afleiden uit de linktekst, in combinatie met de programmatorische context waarin de link voorkomt.

Als je een link aanbrengt in een zin, kies dan een betekenisvol woord of fragment. Beeld je even in dat je de omliggende tekst niet kan lezen. Is het dan nog duidelijk waar je zal belanden als je op de link klikt?

Bevindingen:

- Er is een link die enkel uit een afbeelding zonder alternatieve tekst bestaat, daardoor is het doel van de link niet programmatisch te onderscheiden Zie:
  - Het logo linksboven op de pagina. Dit levert ook problemen voor 1.1.1. Dit probleem komt voor op alle webpagina's.

2.4.5 Meerdere manieren

Niveau AA

Er is meer dan één manier beschikbaar om een webpagina binnen een verzameling webpagina's te vinden, behalve wanneer de webpagina het resultaat is van, of een stap in, een proces.

De pagina's die gebruikt zijn in de steekproef voldoen aan het succescriterium.

Zorg ervoor dat je een webpagina op meer dan één manier kan terugvinden binnen een verzameling webpagina's.

Als je website al een navigatiemenu heeft, kan je eenvoudig aan dit succescriterium voldoen door een sitemap, een zoekfunctie (of allebei) toe te voegen aan je website.

2.4.6 Koppen en labels

Niveau AA

Koppen en labels beschrijven het onderwerp of doel.

De pagina's die gebruikt zijn in de steekproef voldoen aan het succescriterium.

Koppen en labels moeten het onderwerp of het doel beschrijven.

De bedoeling van dit succescriterium is om gebruikers te helpen begrijpen welke informatie een webpagina bevat en hoe die informatie georganiseerd is.

Als koppen duidelijk en beschrijvend zijn, kunnen gebruikers de informatie gemakkelijker vinden, en kunnen ze de relaties tussen verschillende delen van de inhoud beter begrijpen. Labels helpen gebruikers om specifieke onderdelen (zoals landmarks) gemakkelijker te identificeren.

2.4.7 Focus zichtbaar

Niveau AA

Elke gebruikersinterface die met een toetsenbord te bedienen is, heeft een bedieningswijze waarbij de indicator van de toetsenbordfocus zichtbaar is.

⊖ **De pagina's die gebruikt zijn in de steekproef voldoen niet aan het succescriterium**

Als je een interface met het toetsenbord kunt gebruiken, moet duidelijk zichtbaar zijn welk onderdeel in focus is.

Als je een muis gebruikt, kan je aanwijzen waarop je wil klikken. Als je echter navigeert met de tab-toets is het belangrijk om goed te kunnen zien waar je je precies bevindt op de pagina. Daarom is een visuele indicatie essentieel.

Bevindingen:

- De focus indicator is niet zichtbaar, dat hindert de mogelijkheid om de website te gebruiken omdat het daardoor onmogelijk wordt te navigeren met behulp van het toetsenbord. De focus indicator is waarschijnlijk uitgezet voor de hele website door middel van styling met CSS, dit zou echter aangezet mogen worden. Zie:
  - De focusbare elementen op de pagina. Op alle pagina's is de outline uitgezet. Dit probleem komt voor op alle webpagina's.

Richtlijn 2.5 Input Modaliteiten

Maak het eenvoudiger voor gebruikers om de functionaliteit te bedienen met andere vormen van invoer dan alleen het toetsenbord.

2.5.1 Aanwijzergebaren

Niveau A

Alle functionaliteit waarmee bij de bediening gebruik wordt gemaakt van meerpunts- of padgebaseerde gebaren, kan worden bediend met een enkele aanwijzer zonder een padgebaseerd gebaar, tenzij een meerpunts- of padgebaseerd gebaar essentieel is.

Opmerking: Deze eis is van toepassing op webcontent die acties met de aanwijzer interpreteert (NB: dit geldt niet voor acties die vereist zijn om de user agent of hulptechnologie te bedienen).

 De pagina's die gebruikt zijn in de steekproef voldoen aan het succescriterium.

Iedere functionaliteit waarvoor het gebruik van multi-touch gestures vereist is, of waarbij de gebruiker een specifiek pad moet afleggen met een aanwijzer — zoals een muis of een vinger — moet ook bedienbaar zijn met één aanwijzer of zonder dat een specifiek pad afgelegd hoeft te worden.

Sommige gebruikers kunnen geen bewegingen maken die een bepaald pad vereisen — denk aan vegen ('swipen'), slepen of schudden — of waarbij ze meerdere vingers tegelijk moeten gebruiken. WCAG schrijft daarom voor dat deze acties ook op een eenvoudige (traditionele) manier uitgevoerd moeten kunnen worden.

2.5.2 Aanwijzerannulering

Niveau A

Voor functionaliteit die kan worden bediend met een enkele aanwijzer gelden regels.

Opmerking 1: Functies die het indrukken van een toets op het toetsenbord of het numeriek toetsenbord nabootsen, worden als essentieel beschouwd.

Opmerking 2: Deze eis is van toepassing op webcontent die acties met de aanwijzer interpreteert (dus dit geldt niet voor acties die vereist zijn om de user agent of hulptechnologie te bedienen).

⊖ **De pagina's die gebruikt zijn in de steekproef voldoen niet aan het succescriterium**

Mensen met een motorische beperking ondervinden vaak problemen met het (ongewild) initiëren van touch events en mouse events. De bedoeling van dit succescriterium is het voorkomen van het per ongeluk activeren van functies, en het gemakkelijk kunnen herstellen van onbedoelde acties.

Bevindingen:

- Er is een actie gekoppeld aan het mousedown event. Het activeren van de actie kan daardoor niet ongedaan gemaakt worden wanneer dit onbedoeld gebeurt is. Zie:
  - De pop-up bij een aangeklikte voetnoot. Wanneer de voetnoot aangeklikt is blijft de pop-up openstaan, maar deze verdwijnt zodra je een de knop op de muis induwt, dit gebeurt al voordat je weer loslaat. Dit probleem komt voor op:
    - Veelgestelde Vragen (<https://kengetallen.advocatenorde.nl/veelgestelde-vragen>)

2.5.3 Label in naam

Niveau A

Bij componenten van de gebruikersinterface met labels die tekst of afbeeldingen van tekst bevatten, bevat de naam de tekst die visueel wordt weergegeven.

Opmerking: Een best practice is om de naam te laten beginnen met de tekst van het label.

 De pagina's die gebruikt zijn in de steekproef voldoen aan het succescriterium.

Als een knop, een link of een ander interface-onderdeel tekst bevat die zichtbaar is op het scherm, dan moet de 'naam' van dat element minstens dezelfde tekst bevatten als de afgebeelde tekst.

Voorbeeld: als een knop het visuele opschrift 'Bestel folder' heeft, maar onderliggend de naam 'Vraag brochure aan' heeft, dan zal een spraakherkenningsprogramma de gebruiker niet verstaan als hij "Klik op Bestel folder" zegt.

2.5.4 Bewegingsactivering

Niveau A

Functionaliteit die kan worden bediend door de beweging van een apparaat of beweging van een gebruiker, kan ook worden bediend met componenten van de gebruikersinterface. De reactie op de beweging kan worden uitgeschakeld om onbedoelde activering te voorkomen.

De pagina's die gebruikt zijn in de steekproef voldoen aan het succescriterium.

Als je een functie kunt activeren door te schudden met je smartphone (of een ander apparaat) of door een andere beweging te maken, dan moet het mogelijk zijn om dat gedrag uit te zetten en om de functie op een traditionele manier te activeren. Dat schudden noemt WCAG 'Bewegingsactivering' of Motion Actuation.

Principe 3: Begrijpelijk

Informatie en de bediening van de gebruikersinterface moeten begrijpelijk zijn.

Richtlijn 3.1 Leesbaar

Maak tekstcontent leesbaar en begrijpelijk.

3.1.1 Taal van de pagina

Niveau A

De standaard menselijke taal van diverse webpagina's kan door software bepaald worden.

⊖ **De pagina's die gebruikt zijn in de steekproef voldoen niet aan het succescriterium**

De taal van elke pagina moet met de officiële taalcode aangegeven worden in de broncode.

Zorg ervoor dat ieder webpagina een <html> element met een lang attribuut bevat dat overeenstemt met de natuurlijke taal van de pagina. De waarde van het lang attribuut is de ISO 639-code (Engels).

Bevindingen:

- De pdf heeft geen taal gedefinieerd. Hierdoor kan de schermlezer de pdf niet begrijpen.
Zie:
  - De documenteigenschappen van de pdf. Dit probleem komt voor op:
    - Rekenregels kengetallen
(https://kengetallen.advocatenorde.nl/files/2023-05-08_rekenregels-kengetallen-2023.pdf)
    - Kengetallenopgave (download na verzenden formulier)

3.1.2 Taal van onderdelen

Niveau AA

De menselijke taal van elke passage of zin in de content kan door software bepaald worden, behalve waar het gaat om eigennamen, technische termen, woorden van onbepaalde taal en woorden of zinsdelen die deel zijn gaan uitmaken van het jargon van de onmiddellijk omringende tekst.

⊖ De pagina's die gebruikt zijn in de steekproef voldoen niet aan het succescriterium

De natuurlijke taal van zinnen en passages in een andere taal moet correct aangegeven worden in de broncode.

Bevindingen:

- Er is een onderdeel in de content gevonden, opgemaakt in een andere taal dan is ingesteld op de pagina en niet zo in de code opgemaakt. Zie:
  - De knop om de dialoog te sluiten in de dialoogvensters. De knop heeft een Engels aria-label "Close Reveal", terwijl de taal van de pagina Nederlands is. Er is ook geen gebruik gemaakt van een "lang"-attribuut. Dit probleem komt voor op:
    - Kengetallen formulier (stap 0-5)
([https://kengetallen.advocatenorde.nl/?token=\[token\]](https://kengetallen.advocatenorde.nl/?token=[token]))
  - De alert-melding over ongeldig token. Wanneer er meer dan een uur gedaan wordt over het invullen van het formulier verschijnt er een alert met de tekst "ERROR: The CSRF token is invalid. Please try to resubmit the form., de pagina wordt ververst!". Het maakt dus onnodig gebruik van de Engelse taal op een Nederlandse pagina. Daarnaast mist het een "lang"-attribuut voor de juiste uitspraak. Dit probleem komt voor op:
  - Kengetallen formulier (stap 0-5)
([https://kengetallen.advocatenorde.nl/?token=\[token\]](https://kengetallen.advocatenorde.nl/?token=[token]))

Richtlijn 3.2 Voorspelbaar

Maak het uiterlijk en de bediening van webpagina's voorspelbaar.

3.2.1 Bij focus

Niveau A

Als een component van de gebruikersinterface de focus krijgt, dan veroorzaakt dat geen contextwijziging.

 De pagina's die gebruikt zijn in de steekproef voldoen aan het succescriterium.

Als een onderdeel op de pagina focus krijgt, dan veroorzaakt dat geen contextwijziging.

Een contextwijziging is een plotse wijziging in hoe informatie of functionaliteit wordt weergegeven. Een contextwijziging wordt meestal niet bewust geïnitieerd door de gebruiker.

Een contextwijziging is met name vervelend voor slechtziende gebruikers (die slechts een deel van het scherm tegelijk kunnen zien) of blinde gebruikers die een webpagina laten voorlezen en de informatie dus lineair opnemen.

3.2.2 Bij input

Niveau A

Verandering van de instelling van een component van de gebruikersinterface veroorzaakt niet automatisch een contextwijziging, tenzij de gebruiker geïnformeerd is over het gedrag vóór het gebruik van de component.

De pagina's die gebruikt zijn in de steekproef voldoen aan het succescriterium.

Als een gebruiker de instelling van een onderdeel wijzigt — denk aan het aan- of uitvinken van een aankruisvakje — dan mag dat geen contextwijziging veroorzaken, tenzij je vooraf duidelijk meldt wat er zal gebeuren.

3.2.3 Consistente navigatie

Niveau AA

Navigatiemechanismen, die op meerdere webpagina's binnen een verzameling webpagina's herhaald worden, komen elke keer dat ze worden herhaald in dezelfde relatieve volgorde voor, tenzij een verandering wordt geïnitieerd door de gebruiker.

De pagina's die gebruikt zijn in de steekproef voldoen aan het succescriterium.

Navigatieblokken — zoals menu's — die herhaald worden op verschillende pagina's, moeten op iedere pagina altijd in dezelfde volgorde voorkomen.

Aan dit succescriterium is in de meeste gevallen automatisch voldaan als de website gebruikt maakt van een CMS en pagina-templates.

3.2.4 Consistente identificatie

Niveau AA

Componenten die dezelfde functionaliteit hebben binnen een verzameling webpagina's worden consistent geïdentificeerd.

⊖ De pagina's die gebruikt zijn in de steekproef voldoen niet aan het succescriterium

Onderdelen met dezelfde functie — zoals links in een menu die naar een specifieke pagina verwijzen — moeten consistent geïdentificeerd kunnen worden.

Aan dit succescriterium is in de meeste gevallen automatisch voldaan als de website gebruikt maakt van een CMS en pagina-templates.

Bevindingen:

- Er is een element gevonden met een afwijkende opmaak ten opzichte van andere elementen op de website met dezelfde functionaliteit. Zie:
  - De invoervelden bij stap 3 en 4 na een foutmelding. Na een foutmelding gedragen de invoervelden bij stap 3 en 4 zich als stappentellers, waardoor de getallen ook met de pijltoetsen gewijzigd kunnen worden. Voor een foutmelding of na het verversen van de pagina is dit niet mogelijk. Bij stap 2 is het invoerveld voor getallen altijd een stappenteller. Dit gedrag kan verwarrend werken en tot onbedoelde fouten leiden. Dit probleem komt voor op:
    - Kengetallen formulier (stap 0-5)
([https://kengetallen.advocatenorde.nl/?token=\[token\]](https://kengetallen.advocatenorde.nl/?token=[token]))
  - Het menu item “Veelgestelde vragen”. Wanneer je de pagina “opgave” of “contact” open hebt, is deze ook onderstreept in het menu om aan te geven dat het de huidige pagina is. Dit geldt niet voor de “veelgestelde vragen” pagina. Dit probleem komt voor op:

- Veelgestelde Vragen (<https://kengetallen.advocatenorde.nl/veelgestelde-vragen>)

Richtlijn 3.3 Assistentie bij invoer

Help gebruikers om fouten te vermijden en ze te verbeteren.

3.3.1 Fout identificatie

Niveau A

Als een invoerfout automatisch ontdekt wordt, dan wordt het onderdeel waar de fout zit geïdentificeerd en wordt de fout tekstueel aan de gebruiker meegedeeld.

⊖ De pagina's die gebruikt zijn in de steekproef voldoen niet aan het succescriterium

Als een gebruiker een automatisch detecteerbare fout maakt tijdens het invullen van een formulier, dan wordt de gemaakte fout ook (minstens) tekstueel meegedeeld aan de gebruiker.

Als een formulier niet (goed) werd ingevuld, worden ontbrekende of fout ingevoerde gegevens gewoonlijk gemarkeerd met een icoon of een gekleurde rand. Omschrijf de gemaakte fouten ook tekstueel.

Voorbeelden:

- *“Het nationaal nummer dat u ingevuld heeft, is niet correct gevormd.”*
- *“Dit e-mailadres is ongeldig.”*
- *“U heeft geen huisnummer ingevuld.”*

Bevindingen:

- De foutmelding wordt automatisch gegenereerd door de browser. Dit kan tot veel toegankelijkheidsproblemen leiden, waaronder de contrastlengte van de weergave en programmatische zichtbaarheid. Zie:
  - Het e-mailinvoerveld. Deze automatische foutmeldingen leveren ook een afkeur op voor criteria 3.3.2 en 3.3.3. Dit probleem komt voor op:

- Opgave (<https://kengetallen.advocatenorde.nl/>)
- De gegeven foutmelding komt niet overeen met de actuele fout. Zie:
  - De melding “K-nummer ongeldig” op stap 1 bij een verlopen token. Wanneer er wel ingelogd is, maar het meer dan een uur duurt voor je de opgave daadwerkelijk start, wordt de invoer van het K-nummer niet meer herkend. De eigenlijke fout, namelijk token niet meer geldig, wordt niet benoemd. Dit probleem komt voor op:
    - Kengetallen formulier (stap 0-5)
([https://kengetallen.advocatenorde.nl/?token=\[token\]](https://kengetallen.advocatenorde.nl/?token=[token]))

3.3.2 Labels of instructies

Niveau A

Als de content gebruikersinvoer vereist, dan worden labels of instructies geleverd.

⊖ De pagina's die gebruikt zijn in de steekproef voldoen niet aan het succescriterium

Als een gebruiker iets moet invullen, selecteren of aanvinken op een pagina of in een formulier, dan moet bij elk onderdeel een tekstueel label (of een instructietekst) geplaatst worden.

Bijkomende aanbevelingen:

- Plaats het label bij voorkeur boven het veld en niet ernaast. Op die manier hoeven slechtzienden die inzoomen op een deel van het scherm geen zigzagbewegingen te maken om het formulier met hun ogen te scannen. Ook op het kleine scherm van een smartphone kan je de beschikbare ruimte zo beter benutten.
- Houd de labels kort en duidelijk: "Voornaam" is bijvoorbeeld een beter label dan "Wat is jouw voornaam?" of "Vul je voornaam in".

Bevindingen:

- Er is een invoerveld zonder (programmatisch gekoppeld) label. Daardoor is het doel van het invoerveld niet programmatisch te detecteren; dit levert problemen op bij het gebruik van ondersteunende technologieën, zoals een schermlezer. Zie:
  - Het e-mailinvoerveld. In de tekst boven het invoerveld staan instructies dat er een e-mailadres ingevoerd moet worden. Het veld zelf mist echter een label, en daarmee ook een toegankelijke naam, zie 4.1.2. Dit probleem komt voor op:
    - Opgave (<https://kengetallen.advocatenorde.nl/>)
- De gegeven instructies onduidelijk en/of dubbelzinnig. Hierdoor kan het formulier onbedoeld verkeerd ingevuld worden Zie:
  - Het naam invoerveld bij stap 5. Het is niet gespecificeerd welke naam gevraagd

wordt, hierdoor is het onduidelijk of het gaat om alleen een achternaam, de volledige naam of je naam zoals op de ID. Dit probleem komt voor op:

- Kengetallen formulier (stap 0-5)
([https://kengetallen.advocatenorde.nl/?token=\[token\]](https://kengetallen.advocatenorde.nl/?token=[token]))
- De instructies boven stap 3 en 4. Er wordt genoemd dat gehele getallen ingevoerd moeten worden, maar niet hoe deze afgerond moeten worden. De invoervelden zelf ronden af naar beneden, ook wanneer dit volgens de rekenregels naar boven zou moeten zijn. Dit probleem komt voor op:
  - Kengetallen formulier (stap 0-5)
([https://kengetallen.advocatenorde.nl/?token=\[token\]](https://kengetallen.advocatenorde.nl/?token=[token]))
- De door de browser gegenereerde foutinstructies geven niet in elke browser een duidelijke indicatie hoe de fout opgelost of voorkomen kan worden. Zie:
  - De foutmelding bij het e-mailinvoerveld. Dit is ook gelinkt aan 3.3.1 en 3.3.3. Dit probleem komt voor op:
    - Opgave (<https://kengetallen.advocatenorde.nl/>)

3.3.3 Foutsuggestie

Niveau AA

Als een invoerfout automatisch ontdekt wordt en suggesties voor verbetering bekend zijn, dan worden de suggesties aan de gebruiker geleverd, tenzij dit de beveiliging of het doel van de content in gevaar zou brengen.

⊖ De pagina's die gebruikt zijn in de steekproef voldoen niet aan het succescriterium

Als een gebruiker een automatisch detecteerbare fout maakt tijdens het invullen van een formulier én er zijn gekende suggesties die de gebruiker kunnen helpen om de fout verbeteren, dan moeten die suggesties ook kenbaar gemaakt worden.

Bevindingen:

- Er is een invoerveld gevonden waarbij de foutsuggestie door de browser wordt gegenereerd. Deze techniek is niet voldoende ondersteund voor toegankelijkheid, omdat deze suggesties niet altijd duidelijk en behulpzaam zijn. Zie:
  - De foutmelding bij het e-mailinvoerveld. Dit probleem komt voor op:
    - Opgave (<https://kengetallen.advocatenorde.nl/>)
- Er is een invoerveld gevonden waarbij de foutsuggestie ontbreekt of onduidelijk is. Zie:
  - De foutmelding bij geen invoer in de invoervelden. Wanneer een veld wordt leeggelaten is de foutmelding heel algemeen, namelijk “Ontbrekende waarde”. Deze foutmelding geeft niet duidelijk weer wat voor waarde er verwacht wordt. Dit probleem komt voor op:
    - Kengetallen formulier (stap 0-5)
([https://kengetallen.advocatenorde.nl/?token=\[token\]](https://kengetallen.advocatenorde.nl/?token=[token]))
  - De foutmelding bij ongeldig K-nummer bij stap 1. Bij een onjuiste waarde voor het k-nummer, is de foutmelding heel algemeen, namelijk “Ongeldige waarde”. Deze foutmelding geeft niet duidelijk weer welk format verwacht wordt. Dit

probleem komt voor op:

- Kengetallen formulier (stap 0-5)
([https://kengetallen.advocatenorde.nl/?token=\[token\]](https://kengetallen.advocatenorde.nl/?token=[token]))

3.3.4 Foutpreventie (wettelijk, financieel, gegevens)

Niveau AA

Voor webpagina's die wettelijke verplichtingen of financiële transacties voor de gebruiker uitvoeren, die, door gebruikers bedienbaar gegevens in gegevensopslagplaatsen verwijderen of wijzigen, of die antwoorden van de gebruiker verzenden gelden verschillende regels.

⊖ De pagina's die gebruikt zijn in de steekproef voldoen niet aan het succescriterium

Als een gebruiker wettelijke verplichtingen of financiële transacties uitvoert op een webpagina, en die resulteren in het opslaan of het wijzigen van gegevens in een databank, dan is dit succescriterium van toepassing.

Bevindingen:

- Fouten bij invoer kunnen niet worden teruggedraaid, of invoer wordt niet gecontroleerd met mogelijkheid tot directe correctie, of gegevens worden niet getoond ter review, bevestiging en correctie voor definitieve verzending. Zie:
  - De laatste stap bij het ingevulde formulier. Er is geen samenvattend overzicht voorafgaand aan de verzending en correctie na verzending is niet meer mogelijk. Het zou beter zijn als er er wel een overzicht in te zien is voor het formulier definitief verzonden wordt. Dit probleem komt voor op:
    - Kengetallen formulier (stap 0-5)
[https://kengetallen.advocatenorde.nl/?token=\[token\]](https://kengetallen.advocatenorde.nl/?token=[token])
  - De invoervelden voor getallen bij stap 3 en 4. Wanneer een gebruiker een decimaal of (te) groot getal invoert bij stap 3 of 4, wordt dit automatisch gecorrigeerd zonder dat de gebruiker hierover duidelijk geïnformeerd wordt. Wanneer getallen enorm groot worden, in de categorie biljarden, gedraagt deze correctie zich ook vreemd, waardoor de invoer ongemerkt anders kan zijn dan bedoeld. Dit probleem komt voor op:

- Kengetallen formulier (stap 0-5)
([https://kengetallen.advocatenorde.nl/?token=\[token\]](https://kengetallen.advocatenorde.nl/?token=[token]))

Principe 4. Robuust

Content moet voldoende robuust zijn om betrouwbaar geïnterpreteerd te kunnen worden door een breed scala van user agents, met inbegrip van hulptechnologieën.

Richtlijn 4.1 Compatibel

Maximaliseer compatibiliteit met huidige en toekomstige user agents, met inbegrip van hulptechnologieën.

4.1.1 Parsen

Niveau A

In content die geïmplementeerd is met opmaaktalen hebben elementen volledige begin- en eindtags, zijn elementen genest volgens hun specificatie, bevatten elementen geen dubbele attributen en zijn alle ID's uniek, behalve waar de specificatie deze eigenschappen toelaat.

Opmerking: Begin- en eindtags die een cruciaal karakter in hun formatie missen, zoals een sluithaak of een verkeerd gebruikt aanhalingsteken voor een attribuutwaarde, zijn niet volledig.

 De pagina's die gebruikt zijn in de steekproef voldoen aan het succescriterium.

HTML en andere markup-talen (zoals SVG) moeten correct geparset kunnen worden door de browser en door hulpsoftware.

4.1.2 Naam, rol, waarde

Niveau A

Voor alle componenten van de gebruikersinterface (inclusief, maar niet uitsluitend voor formulierelementen, links en door scripts gegenereerde componenten), kunnen de naam (name) en rol (role), door software bepaald worden; toestanden (states), eigenschappen (properties) en waarden (values) die door de gebruiker ingesteld kunnen worden, kunnen door software bepaald worden; en kennisgeving van veranderingen in deze items is beschikbaar voor user agents, met inbegrip van hulptechnologieën.

Opmerking: Dit succescriterium is primair voor webauteurs die hun eigen componenten van de gebruikersinterface ontwikkelen of scripten. Standaard bedieningselementen in HTML bijvoorbeeld voldoen al aan dit succescriterium als ze gebruikt worden volgens specificatie.

⊖ De pagina's die gebruikt zijn in de steekproef voldoen niet aan het succescriterium

Als je zelf bedieningselementen bouwt, moet je die voorzien van een geschikte naam (name, rol (role), waarde (value) en status (state). Elke verandering van een van deze eigenschappen moet opgepikt kunnen worden door alle user agents, en dus ook door hulpsoftware (zoals screenreaders).

Bevindingen:

- Er is een invoerveld zonder naam. Zie:
  - Alle invoervelden in het formulier. Doordat de labels niet juist gekoppeld zijn aan de invoervelden in het gehele formulier, missen de invoervelden een naam, zie ook 1.3.1. Dit probleem komt voor op:
    - Kengetallen formulier (stap 0-5)
[https://kengetallen.advocatenorde.nl/?token=\[token\]](https://kengetallen.advocatenorde.nl/?token=[token])
  - Het e-mailinvoerveld. In de tekst boven het invoerveld staan instructies dat er

een e-mailadres ingevoerd moet worden. Het veld zelf mist echter een label, zie 3.3.2 en daarmee ook een toegankelijke naam. Dit probleem komt voor op:

- Opgave (<https://kengetallen.advocatenorde.nl/>)
- Er is een link gevonden met inhoud, maar zonder linktekst. Zie:
  - Het logo linksboven op de pagina. Door de missende alt-tekst, ook genoemd bij 1.1.1, heeft de link geen naam. Hierdoor mist ook het linkdoel, zie 2.4.4. Dit probleem komt voor op alle webpagina's.
- Er is een gebruikersinterface component gevonden zonder rol en of juiste waarde. Zie:
  - De stappen bovenaan het formulier. De stappen worden klikbaar nadat het bijbehorende deel van het formulier is ingevuld. Door het missen van de juiste rol (<button>) levert dat ook problemen op voor de toetsenbord toegankelijkheid, 2.1.1 en focus volgorde, 2.4.3. De lijst als geheel functioneert als een <nav>-element. Dit probleem komt voor op:
    - Kengetallen formulier (stap 0-5)
([https://kengetallen.advocatenorde.nl/?token=\[token\]](https://kengetallen.advocatenorde.nl/?token=[token]))
  - De knoppen onderaan het formulier, zoals "Start opgave", "Volgende stap" en "Vorige stap". Deze knoppen zijn nu een <a>-element zonder "href"-attribuut, waardoor ze niet voorkomen in de focus volgorde, zie 2.4.3, en niet bedienbaar zijn met het toetsenbord, zie 2.1.1. Het is beter er <button> elementen van te maken; dit komt ook beter overeen met de functie. Dit probleem komt voor op:
    - Kengetallen formulier (stap 0-5)
([https://kengetallen.advocatenorde.nl/?token=\[token\]](https://kengetallen.advocatenorde.nl/?token=[token]))
  - De "i"-iconen bij de labels. Doordat de elementen niet de juiste rol hebben, zijn ze ook niet met het toetsenbord bedienbaar, zie 2.1.1. Dit probleem komt voor op:
    - Kengetallen formulier (stap 0-5)
([https://kengetallen.advocatenorde.nl/?token=\[token\]](https://kengetallen.advocatenorde.nl/?token=[token]))
- Er is een component gevonden voor interactie met de gebruiker, die geen goed

programmatisch te bepalen waarde of status heeft. Zie:

- De stappen boven het formulier. De huidige stap wordt enkel met kleur aangegeven, er is geen indicatie voor een schermlezer gebruiker welke stap actief is. Een aria-current kan dit oplossen. Dit probleem komt voor op:
  - Kengetallen formulier (stap 0-5)
([https://kengetallen.advocatenorde.nl/?token=\[token\]](https://kengetallen.advocatenorde.nl/?token=[token]))
- Het navigatiemenu bovenaan de pagina. De huidige pagina wordt wel visueel aangeduid in het menu maar is niet programmatisch als dusdanig opgemaakt, waardoor dit niet detecteerbaar is voor bijvoorbeeld een schermlezer. Een schermlezer gebruiker zal deze indicatie waarschijnlijk dan ook missen. Dit probleem komt voor op:
  - Contact (<https://kengetallen.advocatenorde.nl/contact>)
  - Opgave (<https://kengetallen.advocatenorde.nl/>)

4.1.3 Statusberichten

Niveau AA

In content die is geïmplementeerd met opmaaktalen kunnen statusberichten door software bepaald worden met behulp van rol (role) of eigenschappen (properties), zodat hulptechnologieën de berichten aan de gebruiker kunnen presenteren zonder dat ze de focus krijgen.

⊖ De pagina's die gebruikt zijn in de steekproef voldoen niet aan het succescriterium

Hulpsoftware voor slechtzienden en blinden moet statusberichten aan de gebruiker kunnen meedelen zonder dat het statusbericht focus hoeft te krijgen.

De bedoeling van dit succescriterium is om blinde en slechtziende gebruikers beter op de hoogte te brengen van wijzigingen en aankondigingen.

De meeste slechtzienden zien maar een (klein) deeltje van het scherm omdat ze inzoomen op de inhoud. Blinde gebruikers zijn bij het laten voorlezen van webpagina's gefocust op één onderdeel tegelijk.

Als er dan elders een melding verschijnt op het scherm, wordt die informatie door hen vaak niet opgepikt. Behalve wanneer de screenreader of het vergrotingsprogramma de uitdrukkelijke instructie krijgt om de melding voor te lezen (of in beeld te brengen). Dat is wat dit succescriterium beoogt.

Een webontwikkelaar kan deze instructies toevoegen door gebruik te maken van roles en properties (bijvoorbeeld met `role="alert"` of `aria-live="assertive"`).

Bevindingen:

- Er is een statusbericht gevonden dat programmatisch niet detecteerbaar is. Zie:

- De foutmeldingen bij de invoervelden. Wanneer een invoerveld een fout bevat wordt dit niet automatisch gecommuniceerd naar een schermlezer. Zodra de pop-up verdwenen is, wat gebeurt zodra het veld focus heeft of heeft gehad, is het ook niet meer duidelijk welke velden wel of niet correct zijn. Dit levert ook een probleem op voor 1.4.13. Dit probleem komt voor op:
  - Kengetallen formulier (stap 0-5)
[https://kengetallen.advocatenorde.nl/?token=\[token\]](https://kengetallen.advocatenorde.nl/?token=[token])
- De bevestiging van het verzenden van de e-mail. Het succesbericht na het verzenden van de e-mail, vervangt de oorspronkelijke inhoud van de pagina. Deze statusupdate wordt niet gecommuniceerd naar bijvoorbeeld een schermlezer gebruiker. Dit probleem komt voor op:
  - Opgave (<https://kengetallen.advocatenorde.nl/>)
  - E-mail is verzonden ([https://kengetallen.advocatenorde.nl/?email=\[e-mail\]](https://kengetallen.advocatenorde.nl/?email=[e-mail]))

Referenties

- [Web Content Accessibility Guidelines \(WCAG\) Overview](https://www.w3.org/WAI/intro/wcag)
https://www.w3.org/WAI/intro/wcag
- [Web Content Accessibility Guidelines 2.1](https://www.w3.org/TR/WCAG21/)
https://www.w3.org/TR/WCAG21/
- [Techniques for WCAG 2.1](https://www.w3.org/WAI/WCAG21/Techniques/)
https://www.w3.org/WAI/WCAG21/Techniques/
- [Accessibility Evaluation Resources](http://www.w3.org/WAI/eval/)
http://www.w3.org/WAI/eval/
- [Web Accessibility Evaluation Tools List](https://www.w3.org/WAI/ER/tools/)
https://www.w3.org/WAI/ER/tools/
- [Using Combined Expertise to Evaluate Web Accessibility](https://www.w3.org/WAI/eval/reviewteams)
https://www.w3.org/WAI/eval/reviewteams